

Siz aziz, buyuksiz, ustozim, hamisha suyuksiz, ustozim!

O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
INVI.

Vatan yagonadir, Vatan bittadir!

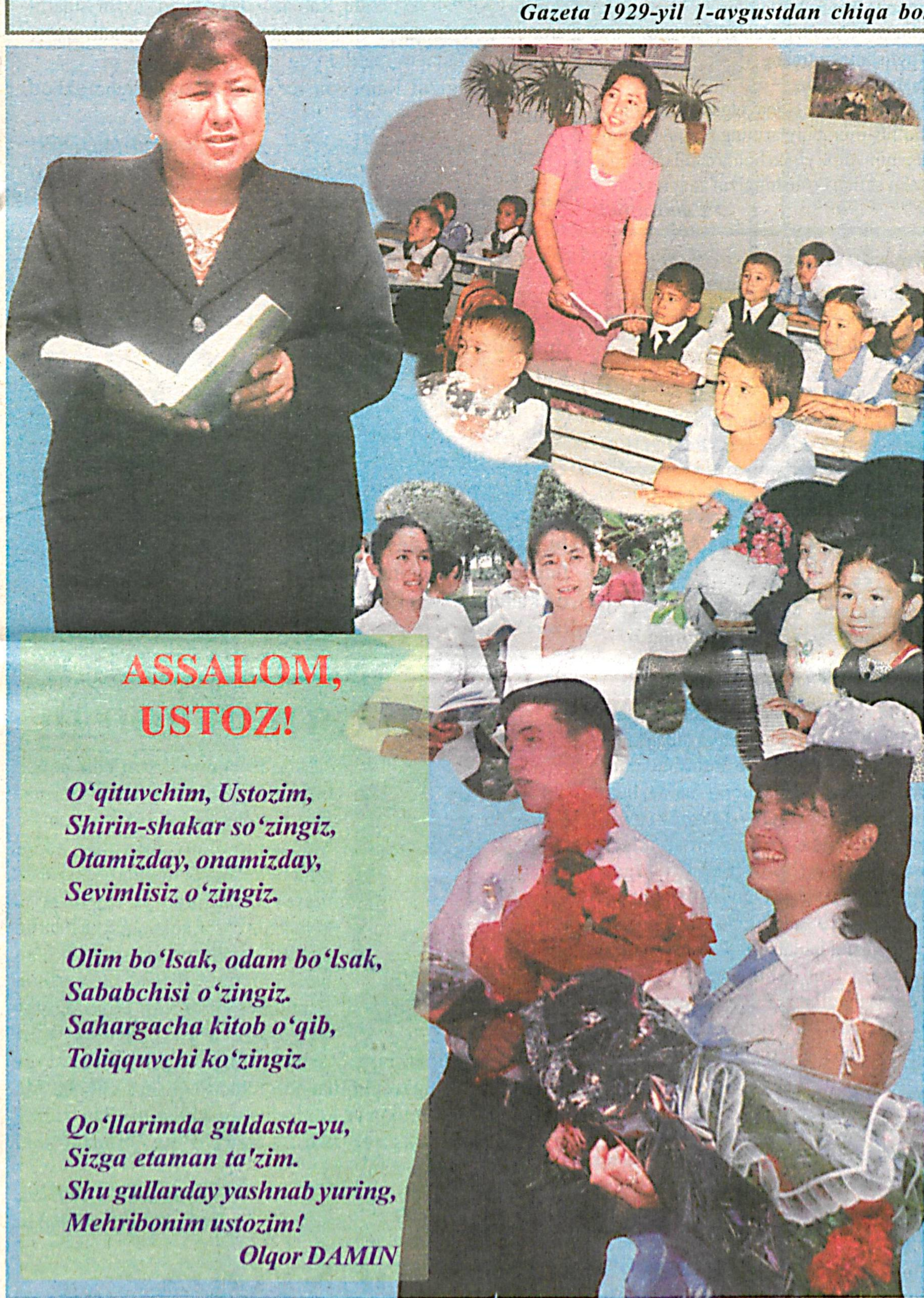
Tong

YULDUZI

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqa boshlagan

2008-yil
29-sentabr
N:39
(66684)

**ASSALOM,
USTOZ!**

O'qituvchim, Ustozim,
Shirin-shakar so'zingiz,
Otamizday, onamizday,
Sevimlisiz o'zingiz.

Olim bo'lsak, odam bo'lsak,
Sababchisi o'zingiz.
Sahargacha kitob o'qib,
Toliqquvchi ko'zingiz.

Qo'llarimda guldasta-yu,
Sizga etaman ta'zim.
Shu gullarday yashnab yuring,
Mehribonim ustozim!

Olqor DAMIN

Gazetxon o'quvchilar, eshitmadim
demanglar!

Sevimli nashringiz «Tong yulduzi» gazetasiga
2009-yil uchun

OBUNA

boshlandi.

Nashr ko'rsatgichi: 198

BIR OG'IZ SHIRIN SO'Z

Qorong'ida qolgan Nodirjon qo'rquvdan dag'-dag' titradi. Sovuq shamol esdi, och bo'rilar uvlab, uni battar qo'rquvga soldi. Endi nima qildim!? Qanday qilib bu yerdan chiqaman, degan o'yda yon-atrofiga mulzam boqdi. Kutilmaganda tog' ortidan mahallalaridagi Po'lat muallim kulib chiqib keldi. «Qo'rqma, Nodirjon, seni yorug'likka olib chiqaman!» dedi yumshoq ohangda. «Qanday qilib meni yorug'likka olib chiqasiz!?» so'radi u bolalarcha soddalik bilan. Po'lat muallim unga daftar, qalam va «Alifbe» kitobini berdi. Nodirjon birdan tog' tepasiga ko'tarildi, atrofi yorishib ketdi. Shunday xursand bo'ldiki, «Po'lat muallimga rahmat, men yorug'likka chiqdim!» deb baqirdi...

Onasi uni turtib uyg'otdi. «Hay, o'g'lim, bosin-qirayapsanmi?! Turaqol, maktabga kech qolding! Bugun ustozlarning bayrami. Hali tabriklashing kerak ularni!»

Nodirjon katta derazadan nur sochib turgan quyoshga qarab jilmaydi. Bugun Po'lat muallimni ham tabriklaydi.

Davomi 2-betda

DUSHANBADAN

POLVONLAR TURNIRI

Andijondagi sport kollejida o'smirlar o'rtasida erkin kurash bo'yicha vadiy viloyatlari ochiq turniri bo'lib o'tdi.

Unda poytaxtdan kelgan sportchilar ham ishtirok etdi. Qizg'in bahslarda polvonlar bir-birlaridan bo'sh kelishmadi.

YAXSHILIK HAMISHA G'OLIB

Qo'g'irchoq teatni, ayniqsa, uka-singillaringiz mazza qilib tomosha qilishadi. Jizzax viloyati qo'g'irchoq teatiri ijodkorlari navbatdagi mavsumini «Ur, to'qmoq!» ertagini sahnalashtirish bilan boshladilar. Unda yaxshilikning yomonlik ustidan hamisha g'olib bo'lishi ifodalanadi.

17 NAFAR CHEMAION

17-21-sentabr kunlari poytaxtimiz taekvandoning ITF yo'nalishi bo'yicha yoshlar va faxriylar o'rtasida o'tgan jahon chempionatiga mezbonlik qildi.

Yuz kishilik tarkib bilan qatnashgan terma jamoamiz jami 44 ta medal, shulardan 17 ta oltin, 14 ta kumush, 13 ta bronza medallari bilan umumjamoa hisobida birinchi o'ringa loyiq topildi. Ikkinchi o'ringa 15 ta oltin medal bilan koreyaliklar, uchinchi o'ringa 9 ta oltin medal bilan rossiyalik sportchilar egalik qilishdi.

DUSHANBAGACHA

2008

Tong yulduzi
29-sentabr

Xabarlar, voqealar, ixtirolar

Davomi. Boshi 1-betda

saboq ola boshlagunga qadar Nodirjondek qorong'uda yashaymiz. Ustozlar qo'limizga qalam tutqazib, harflarni tanitib o'qishga o'rgatgach, asta-sekin hayotning nurli bo'stoniga kirib, oq-qorani taniy boshlashimiz ham bor haqiqat. Darvoqe, biz uchun ustozlarning xizmati beqiyos. Bu xizmatni oqlash uchun bitta umr ozlik qilishini ham bilamiz. Shu bois ham, butun dunyo o'qituvchi, ustozlarga hurmat bajo keltiradi. Bizda ham, jonajon mamlakatimizda «1-Oktabr – O'qituvchi va murabbiylar kuni» sifatida keng bayram qilinadi.

Har qanday ta'lim va tarbiyada o'qituvchi, ustoz va murabbiyning tafakkur dunyosi katta ahamiyatga egadir. Uni behudaga inson qalbining sohibi yoki muhandisi, deb aytishmaydi. Bitta bilimli o'quvchi tayyorlash uchun qanchalik kuch va mashaqqat kerak. Tajriba-chi? Va yana o'z o'quvchilariga namuna bo'lish-chi?! Ko'rdingizmi, ustoz degan nomga erishish qanchalik qiyin. Yana shuni unutmaslik kerakki, ustoz so'zining salmog'i juda baland. Bir kattani ustoz deb tilga oldingizmi, bu va'da berildi degani. Bu unga umr so'ngigacha e'tiqodda bo'lishi kerak, degan gap hamdir. Shu bois, aqlli insonlar ustozlariga hamisha jiddiy munosabatda bo'ladi va har qachon ularning izzatlarini joyiga qo'yishga intiladilar. Siz ham, aziz bolalar, katta, qimmatbaho sovg'a emas, bir og'iz shirin so'zingiz bilan tabriklab qo'ying, ularni e'zozlang, har birlariga tashakkur aytishni unutmang. Biz ham sizning va jamoamiz nomidan barcha ustozlarni kasb bayramlari bilan chin ko'ngildan tabriklaymiz.

Ana, Nodirjon va do'stlari gul-gul ochilib maktabga ketishyapti. Ular o'zlariga peshvoz chiqayotgan ustozlarining yuz-ko'zlarida olam quvonchi barq urayotganini aqlli, odobli o'quvchilar bo'lib, murabbiylarining bir quvonchiga o'n quvonch qo'shishni, yana kelajakda har birlarini aziz Vatani har kutayotganini idrok etgan holda dadil qadamlar bilan olg'a borayaptilar. Sizlarni ham ana shunday ilmga ishtiyoqmand bolalar safida bo'lishingizni istaymiz.

O'z muxbirimiz

RAKETALAR UCHIRILDI

Qayerda, deysizmi? Respublika o'quvchilar saroyida bo'lib o'tgan tadbirda «Raketa model» to'garagi o'quvchilarining o'z qo'llari bilan yasagan raketalar uchirildi. Yangi o'quv yiliga bag'ishlangan ushbu ochilish marosimida G'afur G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi va bolalar nashrlaridan mehmonlar tashrif buyurishdi.

Shunday qilib, saroyda tashkil etilgan 54 turdagi har xil to'garaklar yana ish boshladi. Ularga 2870 nafar yoshlar jalb qilindi. Endi bu saroyda o'quvchilar yana o'zlarining yangi iqtidorlarini namoyon etishda davom etadilar.

Barno RUSTAMOVA

KICHIK ASKARLAR – YURTIN ARDOQLAR

– Shahrimizdagi 58-maktab harbiy sportga ixtisoslashgan. Maktabda jami 1179 nafar o'quvchi bo'lib, shularning 677 nafari harbiy sportga ixtisoslashtirilgan ta'lim tizimida puxta bilim egallashmoqda, – deydi biz bilan suhbat chog'ida maktab rahbari Nigora Umarova. – Ularga oliy toifali o'qituvchilar ta'lim berib kelmoqdalar. Maktab o'quvchilari yilning har faslida «ALFA-TRENING» O'zbekiston jangchi faxriylar (baynalmilalchilar) Birlashmasi hamkorligida turli joylarga, tog'larga sayohatga chiqib, o'quv-mashg'ulotlarini amalda bajarish sirlarini puxta o'rganib keladilar. Bundan tashqari, turli tadbirlar rejasini ishlab chiqib, uni amalga oshiradilar. Bu esa ertangi kun uchun yetarli zamin yaratishlariga asos bo'ladi. Bo'sh vaqtlarida turli to'garaklarga qatnashadilar. O'zlarining sevimli mashg'ulotlari bilan shug'ullanadilar. Masalan, turli cholg'u asboblari chalishni o'rganadilar. Ishonch bilan aytishimiz mumkinki, bu bolajonlardan Vatanimizning qudratli suyanch tog'lari yetishib chiqadi.

NAFISA

SIZNI SOG'INAMIZ

Men sizlarga sevimli ustozim haqida yozmoqchiman. Ustozimiz Shoir opa bizga juda mehribonlar. Sinfimizdagi 30 nafardan ortiq bolani qo'lga qalam tutishga, harflar tanishga o'rgatganlar. Hatto o'quvchisini sochini ham zavq bilan turmaklab qo'yadigan ustozlar kamdan-kam bo'lsa kerak. Shundanmikan, ertalab hammamiz mehribon o'qituvchimizni kutib, maktab yo'lagida turardik. Kim birinchi bo'lib ustozni sumkasini qo'lidan olsa, o'sha kuni u o'quvchi juda baxtli bo'lardi. Sinf xonasiga kirgach, ular har birimizni birma-bir bag'irlariga bosib chiqardilar. Sevimli ustozimga «Tong yulduzi» gazetasi orqali o'zimni she'riy mashqimni birinchi muallimimga yo'llayman.

*Ustoz, sizni sog'indim juda,
Ko'rgim kelar har kuni sizni.
Ona bo'lib boshimiz silab,
Saboq berib suydingiz bizni.*

*Nasib etsa sizday mehribon,
Ko'ngli daryo ustoz bo'laman.
Quchog'imda atirgul bilan
Uyingizga kirib boraman.*

*Dilsora USMONOVA,
Toshkent DAV qoshidagi Respublika
gimnaziyasining 6-«A» sinf o'quvchisi*

RAHMAT YOG'DIRING!

Aziz bolalar! Ramazon oylarida o'zingizni qanday tutyapsiz? Axir bu muqaddas oyda do'stlar bilan urishish, o'qituvchilarni ranjitish mumkin emas. Kattalardan bu o'yingning fazilatlarini haqida eshitgan bo'lsangiz kerak. Jumladan, g'iybat qilish, bironing dilini og'ritish, hatto behuda so'zlarni so'zlash ham ma'qul hisoblanmaydi. Ko'proq axloqiy kitoblar mutolaa qilish, keksalarga, do'st-u birodarlarga yordam qo'lini cho'zish savoblidir. Ramazonda ko'proq yaxshi ishlarni amalga oshirsangiz, o'qishlaringiz doimo a'lo bo'ladi va otangizga faqat rahmatlar yog'dirasiz.

Barchangizni Ramazon hayitingiz bilan muborakbod etaman.

*Ruslan IBODOV,
sharqshunoslik instituti talabasi*

BIZ HAM SEVIB O'QIRDIK...

– Bolajonlarimizni ilk ijodga undaydigan gazeta bu «Tong yulduzi»dir. Sakson yoshni qoralagan «otaxon» gazetamizga biz ham bolaligimizda maktublar yo'llab, fikr almashib turganmiz. Ayni kunda maktabimiz o'quvchilari «Tong yulduzi»ni uzluksiz o'qib borishadi, – deydi Sariosiyo tumanidagi 45- umumiy o'rta ta'lim maktabi direktori Ibrohim Safarov.

SHOHRUHBEK G'OLIB BO'LDI

Men 19 yildan buyon Yunusobod tumanidagi 273-maktabda geografiya fanidan saboq berib kelaman. Maqsadim o'quvchilarimga geografik bilimlarni beribgina qolmasdan, ularni katta hayotga tayyorlash, kelajakda o'zlari qiziqqan kasblarini egallash yo'llarini topishga yordam berishdir. Bu yil ham men uchun unutilmas yil bo'ldi. «Ekologiya» to'garagi a'zosi 8-«A» sinf o'quvchisi Shohruhbek Rasulov «Eng yaxshi yosh geolog» Olimpiadasining respublika bosqichida 1-o'rin sohibi bo'ldi. Shohruhdek bilimdon va iqtidorli o'quvchilarim bilan qalbim g'urur va iftixorga to'ladi. Bunday o'quvchilarim soni ko'payishini istayman.

*Lola BOLTAYEVA,
Xalq ta'limi a'lochisi*

DUNYODA YAGONASIZ

Dunyoda kasblar ko'p. Har birining o'z mas'uliyati va mashaqqati bor. O'qituvchilik kasbi ulug'lar ichida ulug'laridandir. Bu kasb egalari har bir qalbga ziyo, yurakka nur, yo'limizga yorug'lik sochadi. Ustozlar haqida qancha yozsak ham kam. O'qituvchi va murabbiylarning kasb bayrami barchamiz uchun e'zozlidir. Mirzo Ulug'bek tumanidagi 248-maktabning 5-«V» sinf o'quvchilari nomidan ustozimiz Norxol Hamdamaliyevani hozirgi kunda sinf rahbarimiz Nilufar Hamidovani va maktabimizning barcha o'qituvchi va murabbiylarini kasb bayramlari bilan chin qalbindan tabriklayman.

*Umidjon BERDIBOYEV,
M. Ulug'bek tumani,
248-maktabning 5-«V» sinf
o'quvchisi*

Har bir yurtning o'z qonun-qoidasi, urf-odatlarini bo'lganidek, O'qituvchilar kuni ham turli mamlakatlarda o'ziga xos tarzda nishonlanadi. Bu haqda sizga qisqacha ma'lumot bermoqchimiz.

ROSSIYADA YUNESKO 1994-yilda 5-oktabr kunini «O'qituvchilar kuni» deb e'lon qilgan. Lekin Rossiyada bu bayram 1965-yildan nishonlanib kelingan. Bungacha pedagoglarni oktabrning har birinchi yakshanba kunida tabriklashgan. Bu bayram Livanda 9-martda, Xitoyda 10-sentabrda, Argentinada 11-sentabrda, Polshada 14-oktabrda, Braziliyada 15-oktabrda nishonlanadi.

MOLDOVADA «5-oktabr – O'qituvchilar kuni» umumiy bayram hisoblanadi. Mamlakatda 65 mingdan ziyod tarbiyachi, o'qituvchi va murabbiylar o'quvchilarga sidqidildan bilim berib kelmoqda. Ushbu bayramda o'quvchilar va ustozlarga bilim va tarbiya berayotganliklari uchun katta minnatdorchilik bildirishadi. Shu kuni ustozlarning barcha saxovatli ishlari esga olinib, ularga cheksiz hurmat-ehtiromda bo'ladilar.

OZARBAYJONDA maktabda nishonlanadigan ko'pgina bayramlar ichida o'qituvchilar kunining o'ziga xos o'rni bor. Oktabrning birinchi yakshanbasida nishonlanadigan ushbu bayramda barcha maktablarda tadbir o'tkaziladi. Teatrlashtirilgan sahna ko'rinishlari va bayram konsertlari bilan ustozlar tabriklanadi.

BELORUSSIYADA oktabrning birinchi yakshanbasi o'qituvchilar kuni sifatida nishonlanadi. Maktablarda bu bayram har xil kunlarda o'tkaziladi. Ayrim maktab o'quvchilari ustozlarni juma kuni, ayrimlari esa dushanba kuni qutlashadi.

BRAZILIYADA o'qituvchilik o'ziga xos mashaqqatli kasb bo'lgani uchun kishidan sabr-bardosh, chidam, mas'uliyat talab qiladi. Shu bilan bir qatorda, o'qituvchilar o'sib kelayotgan yosh avlodlarga samimiy munosabatda bo'lishi kerak. Bu qoidaga braziliyalik ustozlarning barchasi amal qilishar ekan. Shu sababdan shogirdlar ushbu bayramni katta tantana qilib o'tkazishadi.

QOZOG'ISTONDA ushbu bayram 1965-yilning 29-sentabridan buyon nishonlanib kelinmoqda. Oktabrning birinchi yakshanbasida nishonlanadigan bayram o'qituvchilar uchun quvonchli kunga aylanadi. Shogirdlar tabrigidan boshlari osmonga yetgan o'qituvchilar uylariga baxtiyor qaytadilar.

XITOYDA 1989-yilning 10-sentabrida O'qituvchilar kuni nishonlanadi. Yosh avlodning madaniyati va salohiyatli bo'lib kamol topishda o'z hissasini qo'shayotgan ustozlar shogirdlar tomonidan cheksiz hurmat-ehtirom bilan qutlanadilar.

LATVIYADA 26-aprelda O'qituvchilar kuni bayram qilinadi. Ushbu kunda o'quvchilar she'r va qo'shiqlar aytib, ustozlarni qutlaydilar. O'z qo'llari bilan esdalik sovg'alar tayyorlab, ularni sevimli o'qituvchilariga taqdim etishadi.

POLSHADA bu kun barcha o'qituvchilar uchun dam olish kuni deb belgilangan. Ayrim maktablarda esa bayramga atab uchrashuvlar va tadbirlar o'tkaziladi. O'quvchilar o'z ustozlarini bayramlari bilan qutlab, ularga sovg'alar topshirishadi.

*Internet xabarlarini asosida
GULYUZ tayyorladi*

SHIRINLIKLER TAQIQLANDI

Rossiyadagi barcha ta'lim muassasalarida 2008-yil 1-oktabrdan boshlab yoshlar sog'lig'iga jiddiy zarar yetkazishi hisoblangan quyidagi oziq-ovqat mahsulotlarini sotish man etildi: kremli tortlar va pirojniylar, kvas, asl kofe, gazli ichimliklar, muzqaymoqlar, saqichlar, karamel konfetlar, ketchup va mayonezlar.

SAMARQANDDA SINGLIM BOR, SOG'INAMAN

Qirq yildirki, «Tong yulduzi» bilan sirdoshman, hamrohman. Uning sahifalarida o'nlab o'quvchilarimning ijod namunalari, suratlarini chop etilgani uchun bu nashr menga qadrdondir. Sahifalaridagi bahstalar mavzularga aks-sadolar yozib, qalamni charxlagan shogirdlarimizdan bir nechasi jurnalist bo'lib tanildi. Samarqanddan tug'ishgandek a'lo ko'ngildosh, hamkasb topib olishimga vosita bo'lgani uchun ham qadrdon. Ha, bu gazeta yozilmagan yana ko'p fazilatlar bilan menga ardoqli. Barchasi uchun bu gazetadan minnatdorman. Bayram arafasida Samarqand-

dag i singlimni sog'inib, b i z n i g'oyibona t a n i s h t i r g a n u s h b u nashr orqali i z h o r y o'lashga j a z m e t i s h i m n i n g s a b a b i b o r. Bundan 12 yil avval «Tong yulduzi» gazetasida «Kattalar, kichiklar ko'ngliga kiraylik» nomli maqolam e'lon qilingan edi. Oradan ko'p o'tmay, tahririyat muharriri qo'limga manzilgohim so'rab bitilgan maktubni tutqazdi. Ezgu tilaklar tilab yozilgan maktubdan fikri yoniq, jonkuyar hamkasbimni topdim-u, quvonib ketdim. Biroq, Azizaxon meni izlab topguncha 10 yillar o'tib ketdi. Uchrashganimizda esa Azizaxonning ko'zlarida chaqna b t u r g a n m e h r d a n, s o'z l a r i d a g i s a m i m i y a t d a n, k a m d a n - k a m k i s h i g a n a s i b e t a d i g a n g'oyibona d o's t l i k t u y g'usidan bahramand bo'ldim. Aziza shunday so'zlaydiki, so'zlaridan sehlansiz, o'zingizni osmon-u falakda his etasiz. Sog'inchini, mehrini tuyasiz, chekka bir qishloqda sizni har kun eslovchi munis singlingiz borligidan, siz bilan telefonda so'zlashishi uchun (3-4 yil avval) 30-40 kilometr yo'lni pisand qilmay tuman markaziga borib kelishidan, umr yo'ldoshi va besh o'g'li yumushlaridan ortib, varaq-varaq maktublar bitishidan ko'nglingizda faxr tuyasiz va hayratlanasiz. Maktublarida ham o'quvchilari, maktabi haqida to'lib-toshib yozadigan Azizaxonga havasim keladi. Hatto mehmonga kelganda ham uyimga emas, maktabimga oshiqqan, o'quvchilarimga bir soat dars o'tib, Alpomishning elsevarligi, g'ururi, ori, qavmiga hurmatini gapirib shunday degani yo'limizdan chiqmaydi: – Kimdir otasining yelkasiga boshini qo'yay desa, topolmaydi, sizniki yoningizda, nega «Otajon» deyishga tilingiz bormaydi? Tunlari uxlamay alla aytgan onangiz «Onajon» deb chaqirishga arzimaydimi?

Azizaxonning bu darsidan so'ng taassurotlari yozgan o'quvchilarim «Samarqandlik o'quvchilarga havasimiz keladi, zo'r o'qituvchilar bor ekan, o'sha darsdan keyin «Adajon», «Oyijon» deb ota-onamizni qancha quvontirdik», deb ancha vaqt uni eslab yurishdi. «Vafo daraxti» nomli kitobidan esa:

*«Tangrim! Muruvvat qil, muhabbat hokim,
Sadoqat boshlarga oltin toj bo'lsin.
Dunyoda bor ekan ezgulik toki,
Ko'nglimiz ko'kida muhabbat kulsin»*

kabi satrlarni yodlab olishdi.

Azizaxonning maktublarini o'qib yaxshi asar o'qigandek rohatlanaman.

«Angladimki, d u n y o d a j a v o h i r g a h a m t o p i b b o' l m a y d i g a n, o l t i n g a s o t i l m a y d i g a n t u y g' u l a r b o r. O'sha mehr cho'g'i yurak-

larimizdan o'chmasin-da, uning tafti bilan atrofdagilar ko'ngliga ko'chaylik. Mehrli yuraklar ko'paysa, razolat chekinadi», «Bu inson ko'ngil bog'imga mehr niholini o'tqazdi. Xudo xohlasa, u daraxt bo'lib meva berar boldayin, ezgulik atalar, muhabbat atalar, do'stga sadoqat atalar mevasi», «Ertalabki munavvar tonglarda hovlingizdagi oppoq atirgullar labida titrab turgan marvarid yanglig' ko'nglingiz nurga to'lsin. Bahor gullarining ifori dilingiz qasrini quchoqlab yursin» kabi tilaklar bitilgan maktubni boshlang'ich sinf muallimasi, maxsus filologik bilimni egallamagan, lekin qalbiga Alloh ijod, ilhom baxsh etgan ijodkor ayol yozganidan quvonasiz. Bayram arafasida Azizaxondan yana maktub va izhor bitilgan go'zal she'r keldi. Samarqanddagi singlimni sog'inib, bayram bilan qutlab, dil izhorini bolajonlarimizning sevimli gazetasi orqali bildirgim keldi. Zero, Samarqand viloyati, Kattaqo'rg'on tumanidagi 28-maktabda Xalq ta'limi a'lochisi, Respublika ijodkor o'qituvchilar anjumani g'olibi, shoira, ajoyib notiq, she'rparast, ishqparast Azizaxon Boymurodovadek fidoyi muallima borligini Respublikamizdagi o'qituvchilar bilishsa va undan ibrat olishsa, dedim. Bolajonlarimiz esa masofa uzoq bo'lsa-da, do'stlik yosh ham, masofa ham, vaqt ham tanlamasligiga bizning do'stligimiz misolimizda iqrar bo'lishlarini istadim.

*Samarqandda bir singlim bor, sog'inaman,
Maktublarin ko'zga surtib ovunaman.
Qani edi, tushda emas, o'ngda ko'rsam,
Uning bilan shirin-shirin suhbat qursam.*

Mahmuda ZOIRXON qizi

HAYOT
KITOBI
BO'LDI

Insonning bolalikdagi beg'ubor orzulari albatta ijobat bo'ladi, deganlari rost ekan. «Katta bo'lsam, o'qituvchi bo'laman», deb yurardim, niyatimga yetdim.

Institutni muvaffaqiyatli tamomlab, mana ikki yildirki, Buxoro viloyati, G'ijduvon tumanidagi 12-maktabda bolajonlarga ingliz tili fanidan saboq berib kelyapman. Shogirdlarim birinchi bor «Ustoz» deya murojaat qilishganida, qay ahvolga tushganimni so'z bilan ifodalab bera olmayman. Shu qisqa fursatda ular mehrini qozonishga ulgurdim chog'i, darslar tugagandan keyin ham atrofimdan ketgilari kelmaydi. Darsni o'zlashtirishlari ham chakki emas.

O'quvchilarimga saboq berish jarayonida o'zim ham ustozlarimdan ko'p narsalarni o'rgandim. Ularning o'gitlari men uchun «Hayot kitobi» vazifasini o'tadi. Ayniqsa, maktab rahbari O'ktam aka Ravshanovdan behad minnatdorman. Ular men kabi yosh o'qituvchilarni har tomonlama qo'llab-quvvatlaydilar, bor salohiyatimizni namoyon etishimiz uchun sharoitlar yaratib beradilar.

Bu yil yana katta bir yutuqqa erishdim: O'zbekiston Davlat jahon tillari universiteti magistranti bo'ldim. Institutda olgan bilimlarimni mustahkamlab, o'quvchilarimga yana-da puxtarroq bilim berish niyatidaman.

Fursatdan foydalanib, ustozlarimni, yurtimizdagi barcha o'qituvchi va murabbiylarni kasb bayramlari bilan muborakbod etaman. Men ham ular safiga qo'shilganimdan behad mamnunman.

MARG'UBA

«ODOBNOMA» BERGAN ODOB

Matematika, ona tili, kimyo kabi fanlarni asosiy fanlar, deb bilasiz-a?! Misiqa, odobnoma, mehnat kabilarga esa ba'zi o'quvchilar ikkilamchi fandek munosabatda bo'lishadi. Lekin hayotda sizning bilimingiz bilan birga, ma'naviyatingiz ham qanday inson ekanligingizni belgilar ekan. Bejizga Navoiy bobomiz «Olim bo'lish oson, odam bo'lish qiyin», deya ta'kidlamaganlar. Shunday ekan, odobnoma o'qituvchisida gap ko'p... U avlodlar barkamolligini ta'minlaydi. U yoshlarni chinakam odam bo'lishlari uchun xizmat qiladi.

O'quvchiligimda odobnoma darsini yaxshi ko'rardim. Nafaqat men, ota-onam ham shu fandan a'lo o'qishimni doim tayinlashardi. Nima uchun, deysizmi? Bir kuni ertalab barvaqt uyg'onib, ayvonda o'tirgan dadajonimga salom berdim. Ular hayron bo'lib, «Barakalla, qizim», deganlaricha alik oldilar. O'shanda 5-sinfda o'qiyotgan bo'lsam, bu yaxshi odatni ilk marta odobnoma o'qituvchim o'rgatgan edilar. Qizlar bilan sho'xligimiz tutib, maktabga uzunroq zirak taqib kelsak ham, ular bosiqlik bilan tushuntiradilar. Bilsam, ular doim bizni kuzatar ekanlar. Qarang-a, ustozim shunchaki bu fandan dars bermay, balki chinakamiga odobli bo'lishimizni istagan ekanlar. Hozir eslasam, ustozimdan o'rganganlarim ko'p. Turli rivoyatlar-u o'nlab hikoyatlarni

ham ular so'zlab berganlar. Ulardan birida bir kuni ustoz shogirdlariga tovuqni hech kim ko'rmaydigan joyda so'yib kelishni buyuribdi. Shunda shogirdlaridan biri tovuqni tirik holda ko'tarib kelibdi. So'ng, sababini shunday izohlagan ekan: insonning vijdoni, iymoni butun bo'lsa, boshqalarning yonida qilmaydigan ishini hech kim yo'g'ida ham qilolmas ekan. Ustoz esa ana shunday pok inson, albatta, saodatga erishishini ta'kidlabdi. Shu hikoyatni aytib berdilar-u, men yomon ishlarni qila olmaydigan bo'ldim. Chunki mening ongimda vijdon degan tushuncha shakllandi. Ishonasizmi, ustozim aytgan gaplariga quloq tutib, aytganlarini qilsam, hamma menga «Barakalla, qizim», deyidigan bo'ldi. Men ustozim tufayli yaxshi qiz bo'lib voyaga yetgan bo'lsam, ajab emas.

Aziz o'quvchilar! Siz-chi, yaxshi o'quvchi, inson bo'lishga intilyapsizmi? Sizning odobnoma o'qituvchingiz qanday? Bu fanga qanday munosabatdasiz? Odobnoma darsining kelajagingizdagi ahamiyati haqida o'ylab ko'ring. Shunda odobnoma o'qituvchingizning sizga ulashayotgan dur-u gavharlarini o'zingiz terib, anglab olasiz. Ularning mehnatlarini qadrlaysiz. Ha, aytgancha, ularni kasb bayramlari bilan tabriklashni unutmang! Sizning namunali xulqingiz esa ularga eng katta sovg'adir.

Sayyora JO'RAYEVA

MENING
UNIVERSITETIM

Kechagidek yodimda, 5-sinfda o'qirdim. Akam Toshkentdagi Nizomiy nomli pedagogika institutiga o'qishga kirdi. U paytlari institutga kirish hammaga ham nasib qilavermasdi. Qishloqdoshlarimiz akamga havas bilan qarashar, ayniqsa, yoshlarning akamga o'xshab baxtli talaba bo'lgisi kelardi...

Men ham akamga juda-juda o'xshagim kelar, ichimdan Toshkentda o'qisam, deb orzu qilardim.

Shu orzu, havas meni Toshkent Davlat universitetiga yetaklab keldi. Bino ichiga kirganda, yuragim gupillab urar, hali talabalikka erishmagan bo'lsam-da, o'zimni dunyodagi eng baxtli insonlardan biri, deb hisoblar edim. Shunday qilib, hujjatlarimni universitetning jurnalistika fakultetiga topshirdim.

Tinimsiz mehnat, o'qish, o'rganish o'z natijasini berdi, men universitet talabasi bo'ldim. Ilk qadam, birinchi ustoz, birinchi saboq! Hayajondan titrab ketdim. Axir kechalari tushlarimga kirib chiqadigan o'sha baland binoda o'qish menga nasib etgan ekan, nega xursand bo'lmay?! Ha, buni haqiqiy baxt desa bo'ladi!

Men bu qutlug' dargohda o'qib yurgan davrimda ilmiy bilimimni butun dunyo tan olgan, o'z sohasi bo'yicha maktab yaratgan alloma – akademiklar T.A.Sarimsoqov, S.X.Sirojiddinov kabi ustozlar bilan suhbatlashgani, ularning dono maslahatlariga amal qilganim bilan faxrlanib yuraman. Biz ham ustozlar safiga qo'shildik. Yaqindagina nomdor universitetning talabasi bo'lishni orzu qilib yurgan mendek oddiy bir insonning endilikda shu qutlug' dargoh bag'rida qolib, yoshlarga saboq berishim, munosib shogirdlar tayyorlashim bu katta baxt, albatta.

Faxrlanib aytamanki, men universitet farzandiman va bu qutlug' maskan men uchun doimo aziz va mo'tabar bo'lib qolaveradi.

Yusufxon HAMDAMOV,

M.Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universiteti dotsenti, filologiya fanlari nomzodi

SEVIMLI

«MEHMON»IM

«Tong yulduzi»! Sen hamisha xonadonimizning sevimli «mehmon»isan. Chunki har bir soningni sevib o'qiymiz. O'zim ham sahifalaringdagi kichik she'rlaringni yod olib, bayramlarda aytib berganman.

Maktabimiz direktori Dilorom Fuzailova sinfimizga kirib: «Ertak kitoblar, gazete-jurnallarni o'qiydigan bolalar yanayam a'loch, bo'ladi», dedilar. Biz bunga amal qilyapmiz.

Ruxsat bersang, sahifalaring orqali sinf rahbarimiz Lyubov Mitrikova va barcha ustozlarimizni «1-Oktabr – Ustoz va murabbiylar kuni» bilan tabriklasam. Ular hamisha sog'-omon bo'lishsin!

Dilnur TOSHMATOVA,

Toshkentdagi 164-maktabning 1-sinf o'quvchisi

Baqaloq domla Shodmonov zinadan ko'tarilayotib, maktab direktori Botir Safarovning oldini to'sdi:

– Shoyimovning o'g'li 7-«B» sinfdagi Po'lat o'g'ilchamizni bir tarsaki uribdi.

Tuman markazidan, yig'ilishdan horib-charchab kelayotgan Botir Safarov og'ir nafas oldi:

– Nahotki?

– «Nahotki?» demang, rost gap.

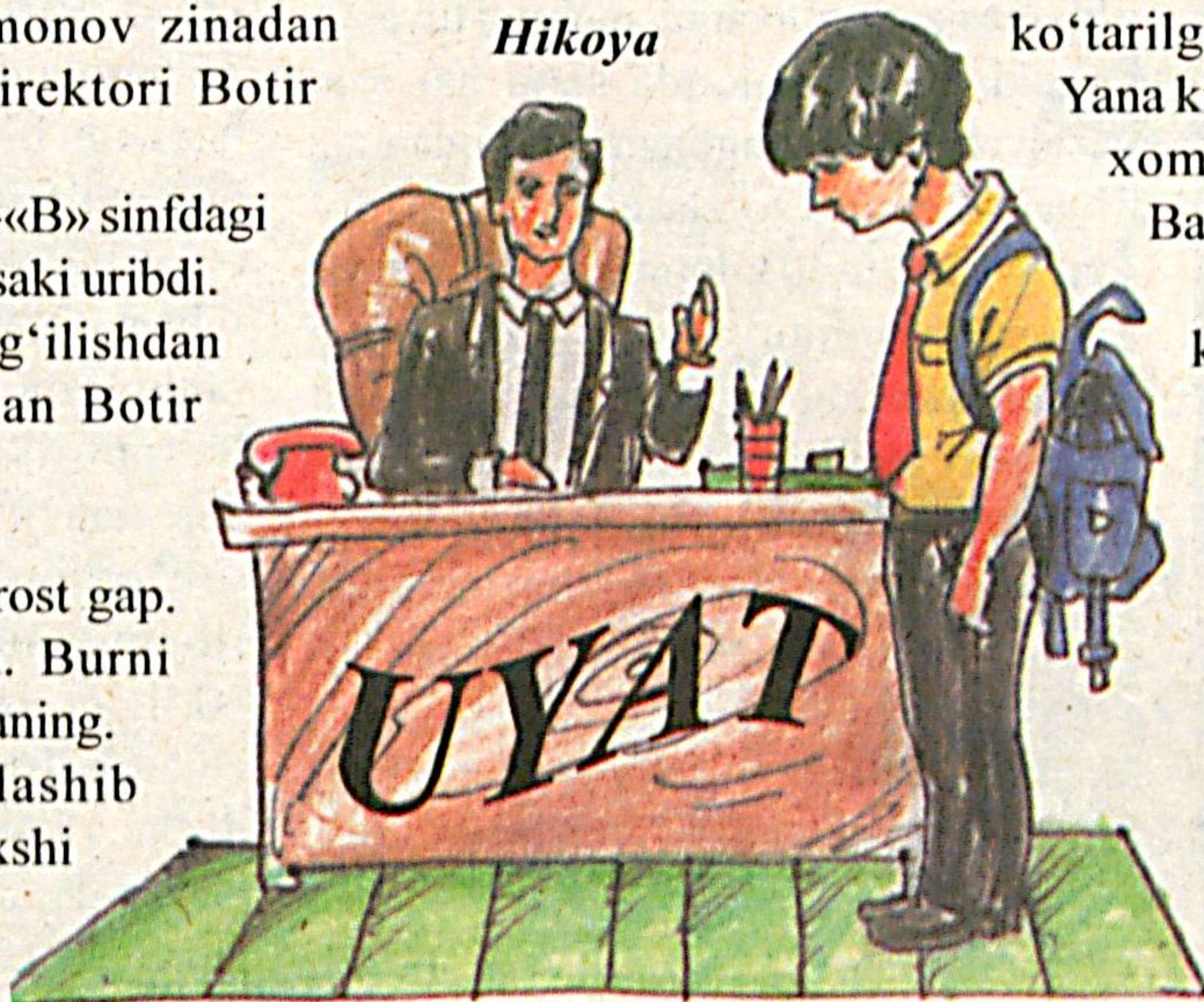
Siz uni nuqul maqtaysiz. Burni ko'tarilib ketgan u zumrashaning.

– Mayli, o'zim gaplashib ko'raman. Aytganingiz yaxshi bo'ldi.

Shodmonov «shundoq bo'lsin», degan bir alfozda pastga tushib ketdi.

Xonasiga kirgan Botir Safarov qora kursiga og'ir cho'kdi. Shoyimovning o'g'li Pahlavon juda og'ir, bosiq bola. Maktabning eng a'lochi o'quvchisi. Sportda ham unga yetadigani yo'q. Yaqinda shohmot bo'yicha respublika g'olibi bo'ldi. Shu paytgacha uning burni

Hikoya

ko'tarilganini ko'rgan emas. Yana kim bilsin. Inson bolasi xom sut emgan banda. Balki o'zgargandir.

– Nargiza, – deya kotibasini chaqirdi u.

Kotiba ichkariga bosh suqdi.

Botir Safarov qo'lini bigiz qildi:

– Tezda 7-«B» sinfidagi Pahlavon Shoyimovni bu yoqqa olib keling!

Oradan besh daqiqa o'tdi. Sochi bir tekis olingan,

dumaloq yuz, o'tkir nigohli Pahlavon ostonada unga salom berdi.

Botir Safarovning yelkalari uvishib, charchoq igna sanchayotgan oyoqlari qaltiradi:

– Sen Po'latni uribsan. Men seni maktabdagi eng aqlli bola, deb bilardim.

Qadimda bir faylasuf: «Dunyoda odamlar meni yaxshi nom bilan yod etsinlar desang, faqat ezgu amallarga, ibratli ishlarga qo'l ur», deb yozgan ekan.

Ustozni doimo qadrlaymiz, e'zozlaymiz. Chunki u ezgulikda betimsol zotdir.

Shuning uchun ham shogirdlari ular haqida faxrlanib, to'liqlanib yozishadi.

Dilafro'z XUDOYBERDIYEVA:

– Yo'lingiz tushib, O'zbekiston Davlat konservatoriyasining muhtasham binosi yonidan o'tib qolsangiz, yoqimli musiqa sadolari, qo'shiq ohanglari qulog'ingizga chalinadi va beixtiyor ko'nglingiz yayrab ketadi. Bu dargohga kirib-chiquvchilar orasida maktab yoshidagi jajji o'g'il-qizlarga ham ko'zingiz tushadi. Bunday ulug' dargohda bolajonlar nima qilib yurishibdi, deya ajablandik. Ularning ham yosh hofizlar ekanligini, biz ustoz Shermat Yormatovning shogirdlarimiz, degan javoblaridan bilib oldik. 1970-yildan buyon faoliyat ko'rsatib kelayotgan o'sha mashhur «Bulbulcha» ansambli a'zolari ham aynan shu maskanda ustozlaridan saboq olishar ekan. Bolajonlar kelgan zahoti darhol ustozlarini qidirib topishar, ular bilan salomlashib, so'ngra, mashg'ulot o'tadigan xonalari tomon yo'l olisharkan.

Shermat akaning mehri shunday bir ummonki, yuzlab shogirdlari bilan ulashib kelsalar-da, sira kamaymaydi. Ustozning sochlaridagi har bir oq tola-yu, yuzlaridagi ajinlarda bamisoli bir bitik borday. Ularning bari shogirdlari uchun qilgan mehnatlari, zahmatlari evaziga orttirilgani tayin. Shermat aka bundan sira o'kinmaydi, aksincha, shogirdlari yutug'idan quvonib, shodliklariga sherik bo'lib yashaydilar.

– Har safar shogirdlarimdan birortasi yaxshi natijalarga erishsa, boshim ko'klarga yetadi. Qilgan mehnatimning samarasidan quvonaman. Demak, mehnatlarim zoye ketmayapti, deya chuqur

BIZNING SHERMAT AKA

mulohaza qilaman. Dastamizga yangi qo'shilgan bolalarning hammasi ham qobiliyatli bo'lavermaydi. Lekin men ularni o'z bolalarim safiga qo'shib olaverman. Agar bolalarni mana shu yoshidan sendan qo'shiqchi yoki musiqachi chiqmaydi, deya ishtiyoqini so'ndirsak, uning kelajakda o'ziga bo'lgan ishonchini ham so'ndirgan bo'lamiz. Balki undan yaxshi qo'shiqchi chiqmas, qalbidagi san'atga

Ustoz! Uning siymosi shunchalar mukammal, atvori shunchalar mufassalki, bamisoli Alloh dunyoning bor zakovati-yu mehr-mahoratini shu jussaga jo aylaganday. Ustoz beqiyos zot, u shunchalar buyukki, ta'rifini so'zlab ado qilmoq dushvor.

bo'lgan mehmni to'g'ri parvarishlasak, mashhur bastakor yoki musiqashunos chiqishi mumkin-ku, axir!

Nima bo'lganda ham, bolalarning dilini og'ritish kerakmas...

Bugungi kunda ham ardoqli ustozimiz O'zbekiston xalq artisti Shermat aka Yormatovning o'z oldilariga qo'ygan maqsadlari bisyor. Hayitmuhammad, Diyora, Shahnoza singari umidli shogirdlarini avvalo elga munosib farzand qilib, qolaversa, G'ulomjon Yoqubov, Ilhom Farmonov, Dilfuza Rahimova, Sevara Nazarxon, Anvar Sanayev kabi shogirdlaridek san'atga fidoyi insonlar qilib tarbiyalashlari kerak. Bu ezgu maqsad yo'lida ustoz nechog'li ko'p va xo'p mehnat qilishlari, yana ancha dovonlarni yengib o'tishlari lozim.

*Shamol xayolim-la o'ynashib bir zum,
Uchirib ketadi bolalik sari.
O'shal manzillarning poyonida jim,
Bir siymo boqadi quyosh singari.*

*Uning kechmishlari o'n kitobga shon,
Maqtovga erishdi, shuhrati bisyor.
Ustoz yaxshilik-chun yaralgan inson,
Uning madhin bitib tugatmoq dushvor.*

USTOZ DESAM, YAYRAYDI DILIM

Mirzo Ulug'bek tumanida joylashgan 225-maktab boshlang'ich sinf o'qituvchisi Sayyora Qo'chqorovanning «Ustoz» degan sharaflil nomga sazovor bo'lganiga ham 20 yildan oshibdi. Shu yillar mobaynida u qanchadan-qancha kichkintoylarga mehr bilan ta'lim-tarbiya berdi, boshqacha aytganda, bilimlar qasrining mustahkam poydevorini yaratdi.

– Yaqinginda o'zim ham shogird edim. Ustoz desam, hali-hamon yayraydi dilim. Muallimlarim o'gitlarini dilimga jo qilib, ulardek bo'lishga intilib yashardim. Bugun esa o'zim ham ustozman. Kasbim tufayli nimaki yutuqqa erishgan bo'lsam, hammasi uchun o'qituvchilarimdan minnatdorman.

Tinib-tinchimas ustozni qachon yo'qlab borsangiz, maktabdan topasiz. Sababi, saflariga 10 yoshdan 14 yoshgacha bo'lgan o'g'il-qizlarni jamlagan maktab «Kamalak» tashkilotiga ham yetakchilik qiladi. A'lochi, jamoatchi o'quvchilar orasidan tanlab olingan «Kamalak» sardorlari bilan birgalikda «Sog'lom avlod uchun», «Umid», «Ekosan», «Ma'naviyat va ma'rifat» kabi sakkiz yo'nalish bo'yicha ish olib boradi, tadbir va kechalar uyushtiradi. Ayniqsa, kichkintoylarni tashkilot safiga qabul qilish marosimiga o'zgacha hozirlik ko'radi. Bu kunni bolajonlar qalbida bir umrga muhrlanib qolishi uchun astoydil harakat qiladi.

Astoydil qilingan mehnat insonni ulug'laydi. Yurtimiz bo'ylab ustoz va murabbiylarimiz bayrami shukuh kezib yurgan ayni kunlarda Sayyora opani shogirdlari samimiy qutlashyapti. Sharaflil, xayrli, shuningdek, o'ta mas'uliyat ishlarida ulkan zafarlar tilashyapti.

«HAMKASB, QALAYSIZ?»

Qo'ng'iroq sochlar o'ziga yarashgan, istarasi issiqqina Baxtijon ismli qizni bugungi kunda nafaqat maktabda, balki Jizzax tumanida ham ko'pchilik yaxshi taniydi. «Hamkasb, qalaysiz?» deya hazil aralash erkalab ham qo'yishadi uni chet tili muallimlari. Boisi, u quyi sinf o'quvchilariga saboq ham beradi. O'zi 9-sinfda tahsil olsa-yu, yana dars ham o'tadimi, deya ajablanayapsizmi?

Keling, yaxshisi, bir boshdan gapirib bera qolay: Baxtijonning ingliz tilini o'rganishga bel bog'laganiga ancha bo'ldi. 5-sinfda ularga ingliz tilidan saboq bergan ustoz Nilufar Murodovanning o'z fani juda qiziqarli, noan'anaviy tarzda, interfaol uslublardan foydalangan holda o'tishi qizchani murg'ak qalbida bu fanga mehr uyg'otgan bo'lsa, ajabmas. Maktabda olgan bilimlarni dastlab tumandagi til markazida, keyinchalik o'quvchi-yoshlar ilmiy ijodiyot markazi qoshidagi ingliz tili to'garagida yana-da mustahkamlab boraverdi. Dastlab mitti-mitti hikoyalarni ingliz tilidan o'zbekchaga, keyin esa, aksincha, o'zbek tilidan ingliz tiliga tarjimalar qila boshladi.

– Qay biri osonroq? – so'raymiz qiziqib.

– Albatta o'zbek tilidan chet tiliga tarjima qilish murakkabroq. Sababi, o'zbek tilida qo'llaniladigan ayrim so'zlar, iboralarning tarjimasini ingliz tilida topish qiyinroq-da, – deydi kamtarona jilmayib Baxtijon.

Tinib-tinchimas qizaloq yaqinda 5-, 7-, 8-sinflarining chet tili fani o'quvchilari uchun bir soatlik o'quv qo'llanmalar yozib, ular asosida ochiq dars o'tkazdi. Mashg'ulotlarni kuzatib borgan mutaxassislar ishlarini a'loga baholashdi. Jizzax pedagogika institutining chet tillar kafedrasi o'qituvchilari tomonidan uning qo'llanmalari Xalq ta'limi vazirligiga taqdim etildi.

«Bugunning yoshlari talabchan, izlanuvchan, intiluvchan bo'lishi lozim!» Baxtijonning hayotdagi shiori ana shunday. Unga amal qilgan holda o'qib-o'rganadi, turli ko'rik-tanlovlarda bilimini sinab ko'radi. Hozirgacha qo'lga kiritgan yutuqlari ham chakki emas. Viloyat miqyosida o'tkazilgan «Yilning eng yaxshi o'quvchisi» tanlovida 1-o'rin sohibi bo'ldi. «Yoshlar yili» munosabati bilan o'tkazilgan iqtidorli bolalar anjumanining viloyat bosqichida ham 1-o'rinni qo'lga kiritib, respublika bosqichiga yo'llanma oldi.

Baxtijon ingliz tilini o'rganishga 11 yoshidan kirishgan bo'lsa, she'r yozishni undan ham avvalroq mashq qila boshlagandi. Yozgan mashqlarining birinchi tinglovchisi she'riyat ixlosmandi bo'lgan onajoni Gulsara opa bo'lardi. Ularning maslahatlari asosida «sayqallangan» ona, Vatan haqidagi she'rlari «Jizzax ovozi» gazetasida chop etilganida, Baxtijonning quvonchiga barcha oila a'zolari sherik bo'lishgan edi.

– Men o'qituvchilik kasbini tanlar ekanman, hozirdanoq o'quvchilarimga qanday dars o'tsam, ularning ishonchlaridagi ustoz bo'la olaman, deya o'ylanaman. Shu maqsadda, zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanib, dars ishlanmalari tuzishga harakat-qilyapman, – deydi kelajakda ingliz tili fani o'qituvchisi hamda tarjimon bo'lish niyatida hozirdanoq astoydil izlanayotgan Baxtijon. Uning go'zal orzulariga havas qilsak arziydi.

BIROZ SHOSHMANG, BULUTLAR!

Orolandi tabiat,
Oltinrang libos kiyib.
Bulutlar ko'z yoshini,
Turishar arang tiyib.

Boboquyosh taftidan,
Bahra olaylik biroz.
Daraxtlar yaproqlarga,
Aytib olsinlar dil roz.

Saxiy kuz ne'matlarin,
Yug'ib olaylik bizlar.
Yaproqlarning raqsini,
Zavq-la kuzatsin qizlar.

Biroz shoshmang, bulutlar,
Yumushimiz juda ko'p.
Biror yerda jamlanib,
Bo'lib turinglar to'p-to'p.

Dilrabo RASULOVA

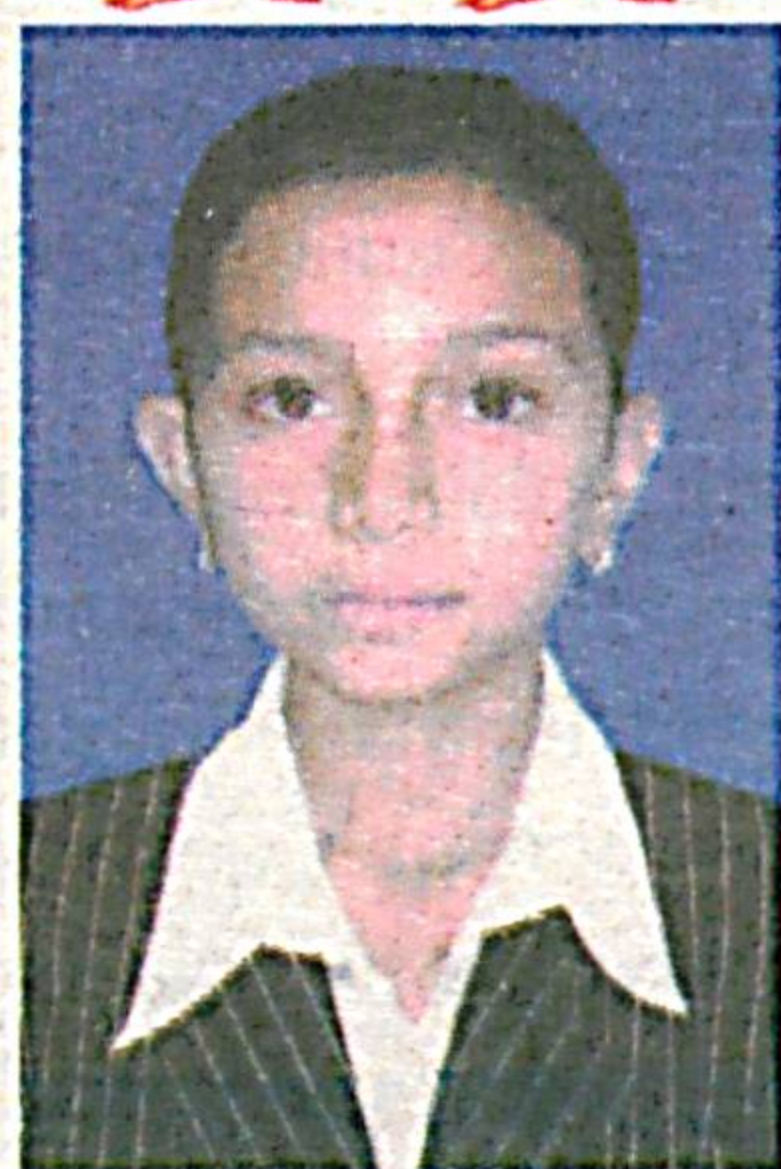
ILM CHASHMASI

Ustozlarin qutlashar
Bugun barcha shogirdi.
Yonlarida saf turar,
Shogirdlarin shogirdi.

Bitta shogird uchuvchi,
Yana biri quruvchi.
Ustozim deb bosh egar,
Qolganlari o'quvchi.

Ustoz ko'ngli erur shod,
Mehnatidan samara.
Bolalar ilm chashmasidan,
Xushnud erurlar, qara.

Zuhra ODILBOYEVA

BILIM

Maktab sirli, bilim koshonasidir,
Mehr olamining ostonasidir.
Orzu qilar dilni zavqqa to'ldirib,
Bilim muhabbatning hamxonasidir.

NARGIZA

Nargiza, Nargiza,
Bizning go'zal Nargiza.
Kumush bilan quvnashib,
Darsga borar Nargiza.

Ustozlardan mehrini,
Ayamaydi hech qachon.
Shuning uchun u quvnoq,
Bolalarga mehribon!

Nargiza ERGASHEVA,
Buxoro viloyati,
Shofirkon tumanidagi
18-maktabning 4-«V»
sinf o'quvchisi

NAZORATDA
SOIMJON

Tetapoya bo'lganga
Zavqlanib quvnar Soim.
Goh hovli, goh ko'chaga
Talpinib o'ynar Soim.

Ko'rganin ma'qullatib,
Bildirar, ha, oyijon?
Qilinar tez-tez ta'qib:
Bormisan, ho Soimjon?

Atak-chechak qilib u,
Ilk bor yurdi bog' tomon.
Buncha kenglik, deganday
Termulib qoldi hayron.

DANAK O'YINI

O'rikdan yeb to'ydingmi
Yomonlikni qo'ydingmi?
Danagini, Malikvoy,
Yoqotmagin, yig'ib bor.
Chaqib yersan mag'zini,
To'ldirgancha og'zingni,
«Shu nechta» o'ynaymiz, kel,
Hovuchimda nechta, bil.
Ukajonim der: – Beshta.
– Yutmading.
– Nega?
– Hech-da.
Yana to'qqiz danakni
Qo'shib aytish kerak-da!
– O'n to'rt! – dedi Malikjon,
Yutgan kabi shod-xandon.
Mayli, – dedim, – ol unda,
Yanglishmading qo'shuvda.

NOMIMNI OQLAYMAN

– Ey Tolqinjon, ismingga
Jisming emas yarasha.
Cho'milaylik, yur, desam
Suvdan qo'rqding sen rosa...

– Shoshmay tur, kerak avval,
Suzgichimni chog'lashim.
Ko'rasan undan keyin
To'lqin nomin oqlashim.

Ibrohim RAZZOQ,
Xorazm viloyati, Hazorasp
tumanidagi
45-o'rta maktab o'qituvchisi

Aziz ukajon! Dunyoda bir kasb egasi borki, uning o'mi hamisha yuqorida, davralarning to'rida. U shunday bog'bonki, uning qo'lida nihol emas, inson shakllanadi. Masalaning og'irligi va murakkabligi ham shunda. Lekin u bu ishni og'rinmay, adashmay amalga oshiradi va shu tufayli hurmat-e'tiborga, sharafiga loyiq bo'ladi.

Rivoyat:

Nasridinga ustoz kulolchilik sirlari bilan birga musiqadan ham saboq berdi. Shogirdi avvaliga ustozining bu tadbirini unchalik tushuna olmadi, hatto musiqaga biroz beparvo qaradi.

Ustoz esa o'z paytida unga tanbeh berib, musiqani jiddiyroq o'rganishga chaqirdi. Bir kuni ularning kulbasiga mamlakat vaziri tashrif buyurdi. Kulolchilik to'g'risida so'z borganda, ustoz bilan birga shogird ham biyron-biyron so'zladi. Yaqin oradagi hovlilardan musiqa yangraganda, vazir sukutga ketdi va musiqa tingach: «Sozchi bir pardada adashdi, buni angladingizmi?» deya kulolning shogirdiga qaradi. Shogird o'zini yo'qotib qo'ymay, sozchining qaysi pardada adashganini aytib berdi. Vazir xursand bo'lib, ustoz – kulolga minnatdorchilik bildirdi. Shogird o'z ustozining to'g'ri sabog'idan juda xursand bo'lib, zavqlandi. Shundan so'ng, u musiqaga mehr qo'ydi va ajoyib kuylarni tinglab ishini bajaradigan bo'ldi. Ishi yengil ko'cha borib, topganlariga ham baraka kirdi.

Ustozda hech qachon hasad bo'lmaydi, u shogirdining yutug'ini kutib yashaydi. Uning buyukligi ham shundadir.

Shogird qalbida hasad yashirin yashaydi. U misoli xas ostida yotgan chayonga o'xshaydi. Noqobil shogird hasadga qo'l bersa, chayon inidan chiqadi. Achinarli tomoni shundaki, chayon nafaqat

ustozning hayotiga, balki noqobil shogirdning baxtiga ham chang soladi.

Rivoyat:

Qadimda bir ustoz boshqa o'quvchilari qatori sevimli shogirdiga ham jamiki fanlardan, shuningdek, suzish, kamon otish va chavandozlikdan qattiq saboq berdi, ammo shu shogird bir kun ustozga hasad qildi va uningdek katta qo'rg'on hamda ko'plab shogirdlar, cho'rilar, kanizaklar sohibi bo'lishni ixtiyor etdi. Bu nafs orzusi, chirkin maqsad edi. Bir kun yuziga qora niqob tutib, xilvat joyda ustozning kelish yo'lini poyladi. Ustozni sergak, oqil, dono va hushyor inson edi. Shogird qo'qqisidan unga tashlandi va ustozdan

o'rgangan jang usullarini ishga solib, uni mahv eta bordi. Albatta, ustoz qariganligi bois biroz kuchdan qolgan edi. Buni shogird yaxshi bilar va ustozini tezda yengishiga ishonardi. Uni yo'q qilib, hech narsa ko'rmaganday

o'rmini osongina egallab olaman, degan xom xayolda edi. Ustoz unga o'rgatgan jang usullaridan birginasini saqlab qolgan edi. Raqibiga kuchi yetmagach, shu usulni ishga solib, bir zarbda shogirdining jon qushini haydab soldi va oyoq ostida tuproqqa qorishgan bandaning niqobini yechib, o'zining sevimli shogirdi ekanligini ko'rdi-da, hayrat barmog'ini tishladi. «Qo'ynimda ilon saqlaganimni bilmagan ekanman», deya o'ksinar ekan, uning noqobil chiqqanidan juda afsuslandi. Qissadan hissa shuki, ustoz – otaday ulug' inson, otaga xiyonat qilgan – oqpadar bo'ladi, ustozning noniga tupurgan – ko'r bo'ladi.

Mir Alisher Navoiy bobongiz: «Ilm o'qub amal qilmag'on, koriz qazib tuxum solmag'onga o'xshar», deya bejiz aytmaganlar. Kimki ustozdan ilm olib, unga amal qilmasa, unday shogirdning umri ana shunday besamar yakunlanadi.

SHAHNOZA tayyorladi

NIHOL EMAS, INSON

Qadimda bo'lgan ekan...

MOHIR RAHBAR, MEHRIBON ONA

Tarixdan ma'lumki, buyuk bobokalonlarimiz ustozlarini beadam hurmat qilib, izzatlarini joyiga qo'yg'alar. Ularning har bir so'zlariga quloq tutib, ko'rsatgan yo'l-yo'riqlaridan borganlar. Bunga misol tariqasida Sohibqiron Amir Temurni, Mirzo Boburni, Ulug'bek va boshqalarning nomlarini keltirish mumkin. Ayniqsa, Hazrat Alisher Navoiy bobomiz ustozlarini beadam e'zozlaganlari holda o'zlari ham piri komil darajasiga yetganlar.

Qahramonimiz Dilbar Safarova ham ustozlari ko'magida kamol topib, ular izidan sobitqadamlik bilan borayotgan zamondoshlarimizdan biridir.

U 1968-yil «O'zbekiston» qishloq fuqarolar yig'iniga qarashli Tortuli qishlog'ida tug'ildi. Maktabda Dilbar iste'dodli va a'lochi o'quvchi bo'lish bilan birgalikda, jamoat ishlarida faol ishtirok etardi. U bir necha bor o'quvchilar o'rtasida ona tili va adabiyot fanidan o'tkazilgan Olimpiadaning tuman bosqichida g'olib chiqib, viloyat bosqichida sovrindor bo'ldi. Bunda uning ustozlari ona tili va adabiyot fani o'qituvchilari, «Do'stlik» ordeni sohibasi Munavvar Hasanova, ijodkor Abduraim Rahmonov, Rinat Allaberdiev, Roziya Toshmirzayeva yaqindan yordam berishdi.

– Shaxsan men o'quvchilarimga nisbatan o'ta talabchanman, – deydi u. – O'quvchidan talab qilishdan oldin, unga yetarli bilim bermoq, ong-tafakkurini rivojlantirmoq kerakligini unutmaslik lozim. Tikuvchilik, pazandalik va kompyuter savodxonligi kurslarini bitirganman, – deya davom etadi murabbiy opa. – Kechqurun bolalarim uchun o'zim ovqat tayyorlayman. Bo'sh vaqtimda tikuv mashinamda kiyim-kechak tikaman. Ishni qat'iy reja asosida tashkil etgan kishi barchasiga ulguradi. Eng muhimi, erinmaslik kerak. Shukur, qizlarim Dilobar va Lobar yaqin ko'makchilarimga aylanishgan.

Darhaqiqat, Dilbar Safarova ishda mohir rahbar, uyda oqila, mehribon ona bo'lgan zamonaviy o'zbek ayollaridandir.

Anvar MURODOV,

Surxondaryo viloyati, Sariosiyo tumani

ENG OLIY IN'OM

Aziz ustozlarim, sizga ming ta'zim
Bizlarga berdingiz tarbiya, ta'lim.
Jajji qo'llaringiz tutqazib qalam,
Qalblarga baxsh etib quvonch bir olam.
Ulg'aydik ilmingiz boshga toj etib,
Iliq bag'ringizda kamolga yetib.
Bugun dilda orzu – sizga bosh egmoq,
Dillarga ezgulik urug'in ekmoq.
Quvonchdan porlagan ko'zlaringizda,
Umidga yo'g'rilgan so'zlaringizda.
Beminnat, eng xolis saboqlaringiz,
Tunlar ham o'chmas chiroqlaringiz.
Bizning zafarlarga sizning nomingiz,
Qo'shiq aytiladi albat bir kuni.
Shogirdning yutug'i sizniki hamdir,
Shu ustoz umrining asl mazmuni.
Qay manzil - makonda bo'lsak hamki biz,
Dilimizga jodir aziz ismingiz.
«Ustozingizga rahmat», degan xushkalom,
Ustoz, bizdan sizga eng oliy in'om.

Iqlima MATQURBONOVA,

Xorazm viloyati, Xonqa tumanidagi
49-maktab o'quvchisi

MENING O'QITUVCHI
BUVIJONIM

Siz ham ustozingizni bayramlari bilan tabriklashga shoshayotgan bo'lsangiz kerak? Bilasizmi, men ustozimni gazeta orqali tabriklashni o'ylab qoldim. Chunki ular bizni doim gazeta-jurnallar bilan do'stlashtiradilar. Ustozimiz yangi o'quv yiliga sinfxonamizni chiroyli qilib bezatibdilar. Ana shunday jonkuyar va mehnatkash ustozimiz Munira opa Yusupova aslida mening buviyonim bo'ladilar. Buvisi o'qituvchi bo'lsa mazza-da, deb o'ylamang. Ular meni ham hammadan ko'proq tergaydilar.

Ustoz sifatida ham, buvim bo'lib ham yaxshi qiz bo'lishimni istasalar kerak-da! Barcha sinfdosh do'stlarim buviyonimni yaxshi ko'rishadi. Shunda men: «Ular ham sizning nabiralaringizmi?» desam, «Bo'lmasam-chi, axir barchangizni juda yaxshi ko'raman», deyidilar sevinib. Buvijonimni, maktabimiz rahbari Jamila opa Sindarovani, shuningdek, barcha ustozlarimizni bayram bilan tabriklayman!

Madina MAMATKARIMOVA,

Sergeli tumanidagi 300-maktabning 4-«B» sinf o'quvchisi

TILI BIYRON
BOLAJONLAR

Sherobod tumanining so'lim go'shalarida joylashgan «Shodlik» nomli bir ajoyib maskan bor. Yoz nomiga monand bu maktabgacha ta'lim muassasasi qoshida mana uch yildirki, ingliz tili to'garagi faoliyat ko'rsatib kelayapti. To'garakka qatnayotgan 50 nafar kichkintoyning ingliz tilida biyron-biyron so'zlashishlarini ko'rsangiz, havasingiz keladi. Beixtiyor ularga ustozlik qilayotgan Umida Samadovaning mahoratiga qoyil qolasiz.

Bu maskan nafaqat bolajonlar, balki ularning ota-onalari bilan ham doimo gavjum bo'ladi. Chunki bu yerda turli tadbirlar, ochiq dars mashg'ulotlari tez-tez o'tkazib turiladi. Mustaqilligimizning 17 yilligi munosabati bilan uyushtirilgan ajoyib tantanada 100 dan ziyod ota-onalar ishtirok etib, farzandlarining chet tilida kuylagan qo'shiqlarini, yod olgan she'rларini maroq bilan tinglashgan, ularning ingliz tilida xuddi o'z ona tilidek bemaol so'zlashishayotganidan mamnun bo'lishdi.

Kuni kecha tarbiyalanuvchilar Ustoz va murabbiylar bayrami munosabati bilan yana bir tadbir o'tkazishdi. Bu bayramda kichkintoylar buviyon-u onajonlari yod oldirgan she'rларini aytib, qo'shiqlarini kuylab, ustozlarini xushnud etishdi.

Tohir MAMATQULOV,

Surxondaryo viloyati

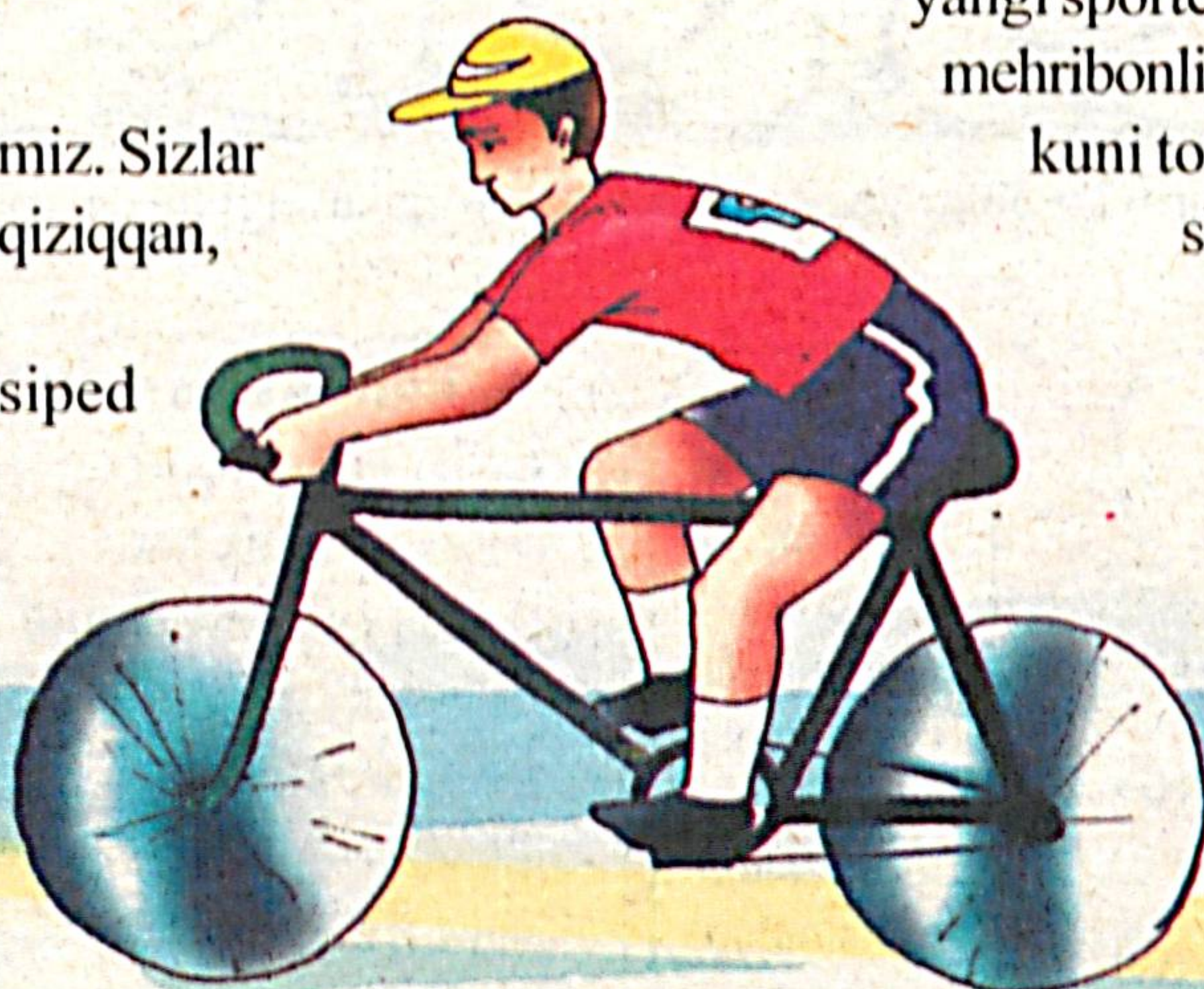

CHAQQON MURABBIY

Respublika oliy sport mahorat maktabida Bahodir Mo'minovni ko'pchilik hurmat bilan tilga oladi. Ustoz ayni kunda O'zbekiston velosipedi bo'yicha terma jamoaning bosh murabbiyi. Xalqaro toifadagi sport ustasi hamda O'zbekistonda xizmat ko'rsatgan murabbiy degan sharaflı nomning sohibi.

Bugun sizlarga ana shu inson haqida hikoya qilamiz. Sizlar esa, yaxshisi, bolaligida azbaroyi velosiped minishga qiziqqan, oliyjanob inson xotiralariga bir quloq soling-a:

– O'shanda men 11-12 yoshda edim. Velosiped minishni juda orzu qilardim. Otam jumalist edilar. Negadir velosiped olib bering, deb xarxasha qilmasdim. So'rab-surishtirib, uydagilarga aytmasdan Qoratosh mahallamizdan chiqib, (eski Kuybishev) hozirgi Mirzo Ulug'bek tumaniga avtobus, trolleybuslarga chiqib,

qiynalib, kech qolib bo'lsa-da, velosport maktabini topib bordim. Anatoliy Yegorov Vasilevichga uchrashib, velosportchi bo'laman, meni mashg'ulotingizga oling, deya yalindim. Murabbiy yaxshi odam ekan. Meni darslarga qatnashishimga bajon-udil rozi bo'ldi. Oradan 3-4 kun o'tib, menga yap-yangi sportchilar velosipedini berdi. Murabbiyning mashg'ulotlardagi mehribonligi tufayli tez kunda velosiped minishni ham eplab oldim. Har kuni tong otmasdan soat 6 da uyg'onaman-da, murabbiy yoniga shoshaman. Onam esa yozgi ta'tilda ham miriqib uxlamaysan, deb kuyinardilar. Mening esa fikr-u xayolim velosipedda. Shunday qilib, 20 yoshimda ilk bora xorij davlatlaridan biri Polshaga bordim. O'sha o'sha ko'p mamlakatlarda bo'lib, katta yutuqlarni qo'lga kiritdim. Bu yorug' olamda ustoz bo'lib tanilganimdan faxrlanam.

Ayni damda shogirdlarim bilan navbatdagi musobaqalarga tayyorgarlik bilan bandmiz.

Ma'mura MADRAHIMOVA

FOTOSURATLAR TANLOVIGA

Tabassumingga ko'z
tegmasin, Dilnura qizaloq!

AZIZA olgan surat

Bolajonlar, mazza qilib shirinliklar yeyishni kim xohlamaydi? Ishonchim komilki, hamma xohlaydi. Yaqinda O'zbekistonning do'stlik uyushmalari kengashi mamlakatlari bilan hamkorlikda «Shirin bayram» – dunyoning 11 mamlakati xalqlari tomonlari tanlovini o'tkazdi. «Poytaxt» mehmonxonasining hovlisiga qo'yilgan stollardan ko'zni quvnatib, ishtahani ochib yuboradigan darajadagi taomlar o'rin olgan. Mirzo Ulug'bek tumanidagi 1-san'at maktabi qizlari ushbu «Shirin bayram»ga yana-da fayz kiritishiga ahd qilishgan chog'i, Indoneziyaning O'zbekistondagi elchixonasi vakillari o'rgatgan indoneziyacha raqs ijro etdilar.

«PALOV» – PALOV-DA!

faxrli 2-o'ringa loyiq topildi.

– Festivalda namoyish etilgan shirin-shakar taomlardan biz ham oz-ozdan totib ko'rdik, – deyishdi bo'lajak balerina qizlar. – Ko'p yeya olmasligimizning sababi, qomatimizni saqlashimiz kerak. Lekin ulg'aygach, albatta ana shunday chiroyli va mazali taomlar tayyorlaymiz.

Tanlovda palov hammaga birdek yoqdi. Uning esa o'ndan ziyod turlari tayyorlandi. Ayniqsa, mohir oshpaz Mustafa Zaben boshchiligidagi palastinlik oshpazlar tayyorlagan palovning ta'mi ko'pchilikning og'zida qoldi.

Bolajonlar, «palov – osh» so'zning ma'nosini bilasizlarmi? Yetti harfdan iborat shu birgina so'z bir necha ma'noni bildirarkan: p – piyoz, a – ayaz (sabzi), l – lahm (go'sht), v – vega (tuz), o – ob (suv), sh – sholi (guruch). Mana sizga bu so'zning siri. Dasturxon atrofida o'tirganingizda, o'zingizga yoqqan ovqatning tarixini ota-onangizdan so'rang. Yoki xalqimizning mashhur oshpazi, filosofi Karim Mahmudovning «Palov tayyorlashning 80 turi» nomli kitobini o'qing. Ana shunda siz haqiqiy palov tayyorlashni o'rganib olasiz.

Flora FAXRUTDINOVA,

«Shirin festival»dan olingan suratlar muallifnisi

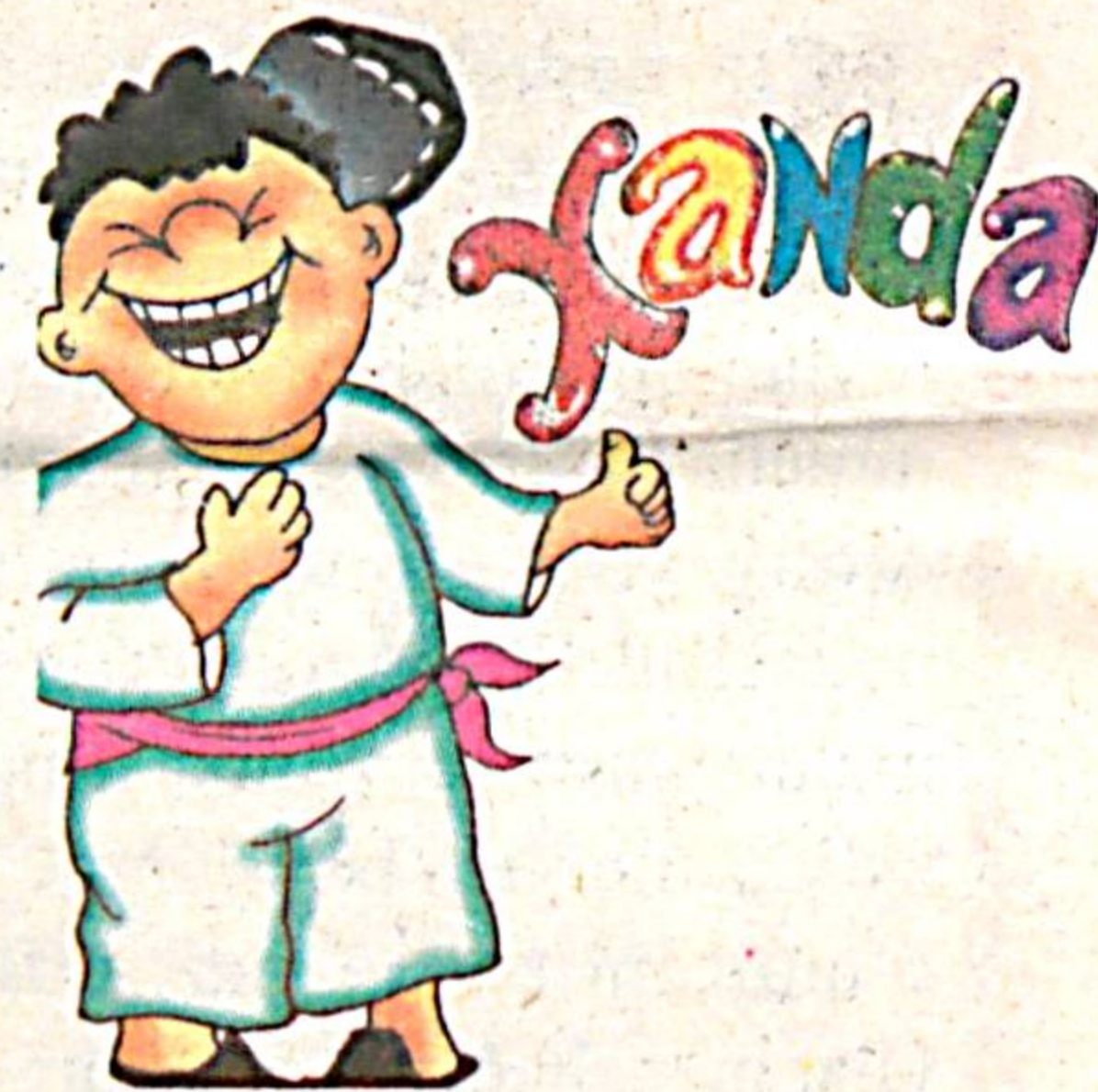

Bu mamlakatning oshpaz va pazandalari tayyorlagan taomlar esa tanlovda

TOPSHIRIQLI AYLANMA SKANVORD

Skanvordni hal etgandan so'ng, shakl markazidagi harflarni javoblar yozilgan raqamli xonalardagi mos harflar bilan almashtirib, topshiriqni hal eting. Bunda ibratli so'zlarni bilib olasizlar.

RASM DARSIDA

Uyga berilgan topshiriqni ko'zdan kechirayotgan o'qituvchi Valiga dedi:

– Chizgan surating umuman otga o'xshamaydi-ku?!

– To'g'ri, men ham dadamlarga shunaqa desam, bundan ortiq o'xshatolmayman, dedilar...

GEOGRAFIYA
DARSIDA

– Bolalar, qishlog'imizdan o'tgan daryoni nima uchun Qoradaryo deymiz?

– Axlal, har xil chiqindilar to'kilaverib, suvi qorayib ketgani uchun...

Muassislari:

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi,
«KAMOLOT» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashi,
«SOG'LOM AVLOD UCHUN» hukumatga
qarashli bo'lgan xalqaro xayriya jamg'armasi.

BOSH MUHARRIR:
To'liqin HAYITOV

Dizayner va sahifalovchi:
Fazliddin
SHOYODGOROV
Navbatchi:
Ma'mura
MADRAHIMOVA

Gazeta
O'zbekiston
Matbuot va
axborot
agentligida
0208-raqam
bilan 2007-yil
2-fevralda
ro'yxatdan
o'tgan.

TAHRIR HAY'ATI:
G'ayrat SHOUMAROV,
Dilbar ALIMJONOVA,
Qahramon QURANBOYEV,
Jabbor RAZZOQOV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir o'rinbosari),
Dilmurod RAHMATILAYEV,
Dilshoda DADAJONOVA

Manziliimiz:
700129,
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Obuna indeksi: 198.
e-mail: tong1924@mail.ru
Tel: 244-27-25, 244-63-08
Tel./faks:
(99871) 244-38-10

Rassom:
Feruz MATYOQUBOV

«O'zbekiston»
nashriyot-matbaa ijodiy
uyida chop etildi.
Haftaning
dushanba kuni chiqadi.
Shakli A-3,
2 bosma taboq.
ISSN 2010-6092

Adadi - 21292
Buyurtma N: J 6048